

Talouden toteutuminen 2024 / osavuosikatsaus 1-9

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 261
2782/02.02.02/2024

Valmistelija: Talous- ja hallintojohtaja Katja Aalto
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Uudenkaupungin kaupungin ja liikelaitosten kolmas osavuosikatsaus 9 kk talouden ja toiminnan toteumasta on valmistunut. Lokakuun tietojen pohjalta voidaan ennakoida, että kaupungin vuoden 2024 talous olisi tasapainossa. Tulos kuitenkin tulee jäämään talousarviosta arviolta 600 000 euroa, joka selittyy pienemmällä tuloveroennusteella. Talousarviovaiheessa on tuloverojen tuotto-odotus arviotu vahvemmaksi.

Palvelualueiden osalta ainoastaan henkilöstöpalveluiden osalta on tarve hakea lisämäärärahaa. Ylitys selittyy palkanlaskennan ulkoistamisen arvioitua kalliimmilla menoilla ja työterveyshuoltomenojen kasvulla, joista tarkemmin määrärahaesitykseen liittyvässä pykälässä.

Toimintakulujen osalta on palveluiden ostoissa nähtävissä ylityspainetta ja onkin tärkeä arvioida ostopalvelujen kustannustehokkuutta jokaisen hankinnan osalta. Ylitystä on henkilöstöpalvelujen lisäksi Wintterin asiantuntijapalveluiden ostoissa, mutta kokonaisuutena teknisten palveluiden talousarvio ei ylity. Sen lisäksi on mm. koulukuljetusten osuus noussut.

Tuloslaskelma, kaupunki						
Ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	Käyttö 01-09/2023	TA + muutos 2024	Käyttö 01-09/2024	Käytön %	Tot. Arvio 2024
Toimintatuotot	25 676 677	19 003 039	24 769 003	18 763 108	75,8 %	24 769 003
Valmistus omaan käyttöön	409 740	233 587	447 000	221 475	49,5 %	447 000
Toimintakulut	-63 821 587	-46 084 266	-65 809 347	-46 292 439	70,3 %	-65 881 535
TOIMINTAKATE	-37 735 170	-26 847 640	-40 593 344	-27 307 856	67,3 %	-40 665 532
Verotulot	39 277 732	31 031 136	40 631 000	31 310 666	77,1 %	40 059 000
Valtionosuudet	7 303 526	5 526 505	5 971 255	4 516 219	75,6 %	5 971 255
Rahoitustuotot ja -kulut	1 044 587	548 862	448 698	323 039	72,0 %	448 698
VUOSIKATE	9 890 675	10 258 863	6 457 609	8 842 068	136,9 %	5 813 421
Poistot ja arvonalentumiset	-5 265 013	-3 950 944	-6 071 512	-4 072 843	67,1 %	-6 071 512
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0		0
TILIKAUDEN TULOS	4 625 662	6 307 919	386 097	4 769 225	1235,2 %	-258 091
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 833 047	6 460 136	644 188	4 918 380	763,5 %	0

RAPORTOINTI VALTUUSTOLLE

Tämä osavuosikatsaus on laadittu muuten vielä vanhan mallin mukaisesti, mutta esittelytekstiä on tiivistetty. Toimielimet raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle neljännesvuosittain: ensimmäinen raportointikausi kattaa kuukaudet 1–3 (taloudelliset tavoitteet), toinen 1–6 (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet), kolmas 1–9 (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet) ja neljäs 1–12 (tp). Raportit toimitetaan palvelualueittain.

Palvelukeskukset ovat tehneet valtuuston hyväksymällä sitovuustasolla (palvelualue) raportit toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ajalta 1–9/2024. Raportit on tulostettu valtuuston hyväksymällä sitovuustasolla. Toteutumisvertailun alussa on kaupungin ja liikelaitosten yhdistetty tuloslaskelma sekä kaupungin tuloslaskelma.

Julkisen talouden tila

Julkisen talouden tila on kuitenkin synkkä ja lisäsopeutuksia on jouduttu tekemään, joiden vaikutukset kuntasektorille ovat olleet kuitenkin maltillisia. Mutta kuntien tilannetta heikentää kuntiin jääneiden palvelujen menokehitys. Talouden sopeuttamisen kannalta palveluiden, palveluverkon ja kiinteistöomaisuuden arvioimiseen tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota ei vain talousarviovalmistelussa vaan koko vuoden aikana.

KAUPUNGIN TALouden TOTEUTUMINEN

Tasaisen käytön mukainen kuuden kuukauden tuottojen ja kulujen käyttöaste ja toimintakate on 75 % budjetoidusta. Henkilöstökulujen toteutumisaste saisi olla tätä korkeampi, koska keskimäärin 0,6 kuukauden palkkaa vastaava lomaraha on maksettu kesäkuun lopussa. Tuotot puolestaan kertyvät osin jälkipainotteisesti ja loppuvuoden menot ovat perinteisesti alkuvuotta isommat, koska esimerkiksi osa palvelujen laskutuksista ei toteudu reaaliaikaisesti.

Menojen osalta talousarvio on palvelualueittain toteutumassa lukuun ottamatta henkilöstöpalveluja. Tarkemmin eri palvelualueiden toteumaa on kuvattu liitteenä olevassa raportissa. Merkittävinä nostoina voidaan todeta TE-uudistuksen valmistelun eteneminen Turun kanssa ja Wintterin käyttöönottoon liittyvien valmistelujen eteneminen aikataulussa. Syksyn aikana tulee valmistautua myös Varhalle vuokrattujen tilojen yhtiöittämiseen vuoden 2026 alusta.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotilitykset ovat nousseet tammi-syyskuussa 0,9 %, 0,3 miljoonaa euroa edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Verotuloennusteen mukaan kaupungin verotilitykset olisivat yhteensä 40,1 miljoonaa euroa (kunnallisvero 27,7, yhteisövero 6,2 ja kiinteistövero 6,2 miljoonaa euroa), jääden reilusti alle talousarvion. Arvio perustuu syyskuussa julkaistuun valtakunnalliseen ja kuntakohtaiseen veroennusteeseen sekä vuoden 2023 verotustietoihin.

Verolaji 1 000 €	TP 2023	01-09/2023	01-09/2024	TAM 2024	Tot. arvio 2024	Muutos	
						01-09/2023- 01-09/2024	Muutos %
Kunnan tulovero	27 948	22 234	21 473	28 165	27 707	-761	-3,4 %
Kiinteistövero	5 741	4 331	4 778	6 056	6 150	447	10,3 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 589	4 466	5 059	6 410	6 202	593	13,3 %
Yhteensä	39 278	31 031	31 311	40 631	40 059	280	0,9 %

Kaupungin valtionosuudet ovat 4,5 miljoonaa euroa.

Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Hallinto- ja elinvoimapalvelujen toimintakatteen toteutumisaste on 60,0 %. Tuottojen toteutumisaste on 80,0 % ja kulujen 70,6 %. Toteutumaa sekä tuottojen että kulujen osalta vääristää se, että osa tuotoista ja kuluista ei kerry tasaisesti pitkin vuotta.

Henkilöstöpalvelujen osalta toimintakuluissa on ylitystä johtuen suunniteltua suuremmasta ulkoistetun palkkahallinnon toteutumisesta. Muut palvelualueet hallinto- ja elinvoimapalveluissa näyttävät kuitenkin toteutuvan kokonaisuudessaan budjetoidusti.

Tekniset ja ympäristöpalvelut

Teknisten ja ympäristöpalvelujen toimintakatteen toteutumisaste on 317,7 %. Tuottojen toteutumisaste on 73,5 % ja kulujen 68,2 %.

Infrapalvelut

Palvelualueen toimintatuottojen toteutumisaste on 81,2 % ja kulujen 73,5 % talousarviosta. Toimintakatteen toteutumisaste 69,4 %.

Katujen ja teiden kunnossapidon kustannusten tavoitetaso 0,73 €/m² ja toteutuma 0,65 €/m² (89,04 % TA:sta). Kaikki jaksolle merkityt kohteet on aloitettu.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Siivouksen kustannukset jäivät alle talousarvion; 25,78 euroa/h ja 32,83 €/m².

Ruokapalveluyksikön toteutunut työtehotaso oli 81,65 €/tehty työtunti tavoitteen ollessa 75 €/tehty työtunti.

Tilapalvelut

Kiinteistöjen ylläpito on kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö, joka vastaa talonrakennuksesta ja kiinteistöjen hoidosta.

Palvelualueen toimintatuottojen toteutumisaste on 74,2 % ja kulujen 66,1 %. Toimintakulujen osalta on huomattava, että sähkö- ja lämmityslaskut kirjantuvat pääosin kuukauden viiveellä

maksuehtojen mukaisesti. Toimintakatteen toteutumisaste on 92,5 % talousarviosta. Tilikauden ylijäämän (sis. poistot) toteutumisaste on -273,5 %.

Rakennusten ylläpidon toiminnallisena tavoitteena on, että määrärahoja ei ylitetä ja työt toteutetaan aikataulussa. Määrärahoista on käytetty 10.486.400 euroa, taloudellinen valmius 60,0 % ja toiminnallinen valmius 66 %.

Jaksolle on merkitty 31 hanketta, joista 32 on aloitettu tai käynnissä. Kaukovalvonnan kohde on aloitettu ennalta.

Kiinteistönhoidon kustannukset ilman poistoja olivat 32,74 €/kam² ja po-korjattu 39,10 €/kam², 63 % vuodelle varatusta määrärahasta.

Kasvun ja oppimisen palvelut

Kasvun ja oppimisen palvelujen toimintakatteen toteutumisaste on 71,0 %. Tuottojen toteutumisaste on 71,1 % ja kulujen 71,0 %. Palvelukeskuksen talous on toteutumassa talousarvion mukaisesti. Kasvun ja oppimisen palvelut on saanut hankerahaa useisiin toiminnan kehittämishankkeisiin, jotka osaltaan nostavat tuottojen toteutumisastetta.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen toimintakatteen toteutumisaste on 67,4 %. Tuottojen toteutumisaste on 104,7 % ja kulujen 72,5 %. Palvelukeskuksen talous on toteutumassa talousarvion mukaisesti.

Investoinnit / kaupunki

Kaupungin nettoinvestoinnit ajalla 1–9/2024 olivat 13 935 900 euroa ja toteutumisaste 51,6 %.

Isoja investointeja ovat olleet mm:

- Wintteri/liikuntatilat 6 149 600 €
- Wintteri/irtokalusteet ja laitteet 1 088 500 €
- Pääkirjasto 1 018 000 €
- Pankkitie/Pruukintie kunnostus 912 400 €
- A-sairaala 515 000 €
- Merituulikoti 403 500 €
- Sorvakon niemi liikennejärjestelyt 353 400 €

Vaikka kaudelle suunnitellut hankkeet ovat käynnistyneet hyvin, osa tulee siirtymään/jatkumaan seuraavalle vuodelle.

Palvelukeskukset	Tulot		Menot		Netto		Muutos %	Käytön %
	01-09/2023	01-09/2024	01-09/2023	01-09/2024	01-09/2023	01-09/2024		
Hallinto- ja elinvoimapalvelut	16 158	10 509	-391 510	-162 788	-375 352	-152 279	146,5 %	17,1 %
Tekniset ja ympäristöpalvelut	851 340	253 432	-12 025 331	-13 815 197	-11 173 991	-13 561 764	-17,6 %	54,0 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	0	0	-113 354	-54 143	-113 354	-54 143	109,4 %	15,6 %
Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut	30 000	0	-45 176	-167 711	-15 176	-167 711	-91,0 %	25,1 %
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0	0	0	0	0	0		
Kaupunki yhteensä	897 498	263 941	-12 575 371	-14 199 839	-11 677 873	-13 935 898	-16,2 %	51,6 %
Liikelaitokset	0	0	-846 046	-1 294 383	-846 046	-1 294 383	-34,6 %	28,2 %
Kaupunki ja liikelaitokset yhteensä	897 498	263 941	-13 421 417	-15 494 223	-12 523 919	-15 230 281	-17,8 %	48,2 %

Liikelaitokset

Liikelaitokset ovat saavuttamassa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa ja niiden tiedot ovat yhdisteltynä liitteenä olevaan raporttiin.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus merkitsee talouden 1-9/2024 osavuositarkastuksen tiedoksi ja antaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
